

A nemzetközi migráció kihívásai Magyarország és Európa számára címen tartott előadást a Művelődési Ház koncerttermében kedden a Kolozsváron született, majd 1989-ben Svédországba emigrált

Sán

tha Hanga

Nagy Pál

, az EMNT régióelnöke mutatta be az előadót, aki jogot végzett a stockholmi egyetemen, és ezzel párhuzamosan politológiát és biztonságpolitikát hallgatott a szintén svédországi Honvédelmi Főiskolán. Szakmai gyakorlatát Svédország Állandó ENSZ-képviseletén végezte New York-ban, dolgozott a svéd Igazságügyi Minisztériumban, a Miniszterelnökségen és az Országos Rendőr-főkapitányságon. Szabadidejében humanitárius jogi kiképzőként végzett önkéntes munkát a Vöröskeresztnél, 2015 januárja óta Budapesten él és a migráció biztonságpolitikai vetületeinek kutatásával foglalkozik.

Sántha Hangára a [mandiner.hu-nak adott interjúj](http://mandiner.hu-nak-adott-interjuj) án keresztül figyelt fel **Dr. Orbán Balázs**, a magyarországi Migrációkutató Intézet főigazgatója és ajánlott neki állást vezető kutatóként.

Körülbelül negyven ember volt jelen az udvarhelyi előadáson, amely

elsősorban a migráció veszélyeit vázolta fel

. A résztvevők, néhány fiatalot leszámítva, inkább az idősebb generációból kerültek ki.

Menekült vagy menedékkérő?

„A migráció egy olyan téma, amelynek napjainkban több millió szakértője van” – kezdte az előadását Sántha Hanga, aki elmondása szerint nem tud a metrón, a buszon anélkül utazni, hogy ne hallaná, hogy az emberek a menekültkérdéssel foglalkoznak. Ezután elsősorban a helyes szóhasználatot taglalta, hiszen különböző megnevezésekkel találkozunk a témában: migráns, menekült, bevándorló, menedékkérő. Ezekhez a szavakhoz különböző jogok és kötelezettségek fűződnek. Szerinte **a legegyszerűsebb a migráns szót használni**, mert nem mindenkit illet meg a menekültstátusz. Az Európai Unió kimutatásai szerint az ideérkezők 80%-a menedékkérő és nem menekült, nem háborús okokból, nem faji üldöztetés elől, csupán gazdasági okokból jön Európába.

Elmondta, napjainkban is **az 1951-es genfi egyezmény** szerint határozzuk meg a bevándorlók státuszát. „Akkor nagyjából másfél millió menekült volt, akiknek a jogi státuszát kellett rendezni, hogy az adott befogadó országok tudják kellőképpen letelepíteni őket. De egy olyan világot, amelyben másfél millió menekült van, hasonlítsuk össze a maival, ahol az ENSZ jelenlegi számításai szerint körülbelül 230 millió ember tartózkodik a származási országán kívül, akár menekültként, akár gazdasági migránsként. Ez a jogi egyezmény, amely mind a mai napig meghatározza ezeknek az embereknek a menekültstátuszát, egy olyan dokumentum, ami nem készült fel a mai helyzetre” – magyarázta az egyezmény rugalmatlanságát.

Jelenleg Szíria, Afganisztán, Koszovó, Pakisztán, Irak és Eritrea a legnagyobb migráns-kibocsátó országok, viszont a klímaváltozás és a faji üldöztetések már előrevethetik más országokból érkező migránshullám okait. A Magyar Tudományos Akadémia októberi tanulmánya szerint többségükben 24 év átlagéletkorú fiatal afgán férfiak érkeztek Magyarországra.

A tanulmány más érdekes statisztikáit is megosztotta Hanga a hallgatósággal, miszerint az országba érkező migránsok 97%-a nem akar Magyarországon maradni, és 40%-uk már tovább is megy, mielőtt megkapná menekültstátuszát, holott a dublini rendszer előírja, hogy az Unióba érkező menedékkérő az első belépési országban kell benyújtsa menedékkérelmét, és addig ott kell maradnia az adott országban, ameddig ezt felülbírálják.

A legvalószínűbb oka annak, hogy leginkább katonakorú férfiak jönnek a migránshullámmal az, hogy az afgán családok a legéletképesebb családtagot indítják Európa fele, bízva abban, hogy valamelyik országban be fogják fogadni, menekültstátuszt kap és családegyesítési alapon kihozathatja az otthon maradtakat.

A teve nem európaizálódik

„Az Afganisztánból érkezőket valóban megilleti a menekültstátusz? Ez azért érdekes kérdés, mert az ENSZ évek óta azt vizsgálja, hogy az afgán kultúrában miként van jelen az erőszak. Az ország egyes területein igenis zajlik egyfajta etnikai konfliktus a tálibok és a többségi lakosság között, másrészt az afgánok hétköznapi életében is jelen van az erőszak egyfajta kultúrája” – világított rá arra Sántha Hanga, hogy mennyire nehéz az érkezőket integrálni, majd konkrét példákkal szemléltetett. Ezek a párizsi, brüsszeli, londoni külvárosok, ugyanis ezen városok peremkerületeiben a bevándorlók vannak többségben elszigetelve a befogadó ország lakosságától.

Nem csak a befogadottak és a befogadók miatti különbségek miatt nehéz az integráció. „A vendégmunkási folyamat egy olyasvalami volt, ami a 60-as években kezdett el fellendülni a gazdasággal együtt, amikor több nyugat-európai ország hozott olcsó munkaerőt. Maga a vendégmunkás fogalom is előrejelzi, arra számítottak ezek az országok, hogy elvégzik a munkát, majd egy bizonyos idő után visszaköltöznek, de nem ez következett be. A 70-es években beállt egy gazdasági megtorpanás, így már nem volt szükség vendégmunkásokra, viszont akkor már ott voltak ezek az emberek 10-15 éve a társadalmakban.

Ez a 10-15 év alatt, mivelhogy abból indultak ki a befogadó országok, hogy a vendégmunkások hazamennek, ezért **nem is fektettek bele semmit, hogy ezeket az embereket integrálják**. Nem volt semmiféle állami intézkedés, ami arra buzdította volna ezeket az embereket, hogy tanulják meg az illető ország nyelvét, viszont tekintettel arra, hogy ennyi ideje ott voltak ezekben a társadalmakban, nem tudták tőlük megtagadni a családegyesítés lehetőségeit” – magyarázta a migrációkutató, hogy például

az európai muzulmán közösségek, hogyan szorultak ki a társadalom peremére

. Mivel munkahelyek hiányában az egyedüli lehetőségük az volt, hogy az aránylag olcsó külvárosokba költözzenek, így elkezdődött ezen közösségek marginalizálódása, gettósodása. Ezeken a helyeken immár a második, harmadik generáció nő fel.

Mivel ezekben a peremkerületekben lakó muzulmánok nem tudtak „európaizálódni”, így rengeteg fiatal közülük sebezhetővé, identitászavarban szenvedővé válik, ők meg nyitottabbak lesznek azok meghallgatására, akik szélsőséges, erőszakos iszlamista ideológiával rendelkeznek, és akik majd feltehetően megpróbálják felhasználni ezeket az elégedetlen, frusztrált fiatalokat merényletek végrehajtására.

A migrációkutató elmondta, vannak sikeres és naiv ellenpéldák is a befogadó társadalom részéről a bevándorlókkal szemben. Egy norvég példával érzékeltette némely integrációs

kísérlet naivitását: „Oslóba érkezett egy szomáliai közösség, és kétségbe voltak esve a norvégok, hogy mit csináljanak ezekkel az emberekkel, akik tevébőr ruhában, mezítláb érkeztek. Azt gondolták, kiderítik, mivel foglalkoztak, hátha a hagyományos foglalkozásukon keresztül tudják őket integrálni a norvég társadalomba. Ott bicsaklott meg ez a logika, hogy ezek az emberek tevétenyészettel foglalkoztak, így a norvég önkormányzat képes volt kivinni 120 tevét, ahol a mínusz 20 fokban megdöglöttek ezek a szerencsétlen állatok”. Sántha Hanga szerint valami arany középutat kellene találni, hiszen tagadhatatlan, hogy a befogadó ország profitálhat a bevándorlókból.

Na, ki a jó fiú?

A kis kitérő után az előadó visszatért a most érkező migránsokra, akik miatt egy „bevándorló folyosó” jött létre Európában és elmondta, sok zavargást az szül, hogy a politikai nézetek, a politikusok sarokba szorítottsága szemben állnak a lakosság véleményével. Németországban a rendvédelmi szerveket, a menekültekkel foglalkozó szervezeteket, de még magukat a menedékkérőket is több ízben megtámadták.

Ezt követően néhány migráns személy leírását és kérelmét olvasta fel, kérve a közönséget, kéznyújtással jelezzék, szerintük az aktuális illető, leírása alapján jelenthet-e biztonsági kockázatot.

„A. B. marokkói állampolgár A. M. A. szír állampolgárként kért menedéket Magyarországon 2004 áprilisában. Az eljárás folyamán állampolgárságát akként módosította, hogy ő valójában palesztin” – hangzott el az első példa.

A közönség egyöntetűen veszélyesnek tartotta az egyént, aki mint később kiderült, valós személy és az Al-Kaida által inspirált madridi terrormerénylet egyik elkövetője. Ezután néhány migráns őszinte vallomása következett, aki ugyan beismerte otthon elkövetett bűneit, de mivel származási országukban előbb-utóbb célponttá váltak, szeretnének új életet kezdeni, ennek kapcsán Sántha Hanga egy nagyon fontos kérdést vetett fel: „Meg tudunk ezeknek az embereknek bocsátani, egyáltalán a mi dolgunk-e megbocsátani?”

Szelfizz Merkel!

Egy hallgató azt kérdezte meg, ezek az emberek, mennyire vannak tisztában a jogaikkal és azzal, hogy merre kellene vándorolniuk. „Láthatjuk a képeket, akár a magyar határról, hogy a migránsok kezében ott vannak az okostelefonok, amelyekben nem csak a jó útvonalak vannak,

és hogy hol vannak már letelepedett csoportok, ahova esetleg tudnának csatlakozni, hanem az is, hogy például Európában legengedékenyebb a rendszer.

Nekik is egyértelmű ezek alapján, hogy nem érdemes Magyarországon maradni, ahol nincs pénz, nehéz a nyelv, nem szeretik a migránsokat, de érdemes Németországba menni, ahol ha szerencséd van, szelfizhetsz a kancellár asszonnyal. Ez egy nagy meghívás" – válaszolta meg a kérdést Sántha Hanga, majd a politikusok rossz narratíváját még egy történettel példázta, amikor egy eritreai Svédországba, egy kegyetlen utazás után érkezett meg és értesítette családját, hogy célba ért és jól van, nekik rögtön az volt a reakciójuk, hogy „örülünk, de lakás és autó van?"

Európa beteg gyermeke

Ezután „Európa beteg gyermekének", Törökországnak a szerepét taglalta Hanga a jelenlévőknek. „Az egyik legfontosabb szereplő, nem csupán arravaló tekintettel, hogy ott van körülbelül 4 millió szíriai menekült és a legtöbben onnan indulnak meg Európa fele, hanem biztonsági szempontból is, hiszen ezek a második-harmadik generációs muzulmán fiatalok, akik a radikális, magát Iszlám Államnak nevező terrorista szervezethez Törökországon keresztül jönnek, így a törökök és Erdoğan kezében ott van az a tárgyalókártya az Unió fele, hogy ha azt akarjátok, hogy azt csináljuk, amit a törvény szerint amúgy is kellene csinálnunk, akkor tessék minket beengedni".

Sántha Hanga azt is elmondta, nem optimista, szerinte nem egy európai megoldást kell erre keresni, hanem egy olyan megoldást, amely erős nemzetállami érdekekre épül, hiszen esetleg a regionális érdekeket össze lehet hangolni, mint ahogy most katonai szempontból segítjük egymást, a közös európai megoldásnak nem látja a migrációkutató a kivitelezhetőségét.

Az előadás egy beszélgetéssel folytatódott, amelyen mindenki feltehetette kérdéseit Sántha Hangának. Ugyan jelenlévőként úgy érzem, nem váltottuk meg a világot, de egy szakembertől kaphattunk válaszokat a migrációval és integrációval kapcsolatos kérdéseinkre.